

کمی تا قسمتی هواشناسی در تلویزیون

جای یک برنامه تخصصی هواشناسی در کنار برنامه‌های تلویزیونی خالی است...

جای یک برنامه تخصصی هواشناسی در کنار برنامه‌های تلویزیونی خالی است

کمی تا قسمتی هواشناسی در تلویزیون

جام جم آنلاین: شاید شنیدن اخبار هواشناسی برای ما هیجان‌انگیز و سرگرم‌کننده باشد، اما برای بسیاری پیش‌بینی آب و هوا یک عنصر تعیین‌کننده در برنامه‌ریزی‌های زندگی و شغلی به حساب می‌آید.

پیش‌بینی‌های هواشناسی بتازگی به یکی از جذاب‌ترین بخش‌های یک مجله خبری تبدیل شده‌اند. این بخش‌ها بینندگان زیادی را به خود جذب کرده است. از آنجا که انسان از محیط پیرامون خود شناختی ندارد، امکان پیش‌بینی آینده جزو آرزوهای است که برای محقق شدنش تلاش زیادی می‌کند. اما از میان تمام آینده‌نگری‌های این دنیای مادی یک پیش‌بینی اغلب درست از آب در می‌آید.

پیش‌بینی هواشناسی یکی از گام‌های موفق بشر در زمینه علم است. همان بخشی که اصولاً در تمام بخش‌های خبری دیده می‌شود و یک مجری با دیوار جادویی بزرگی که نقشه جهان بر آن نقش بسته حرکت ابرها را نشان می‌دهد و دمای هوای روزهای بعد را برای ما پیش‌بینی می‌کند.

هواشناسی در صدر اخبار

از وقتی بخش‌های خبری در تلویزیون کشور ما به‌وجود آمد، قسمتی از اخبار به پیش‌بینی‌های آب و هوا اختصاص داده شد و این اخبار بیشتر مورد توجه قرار گرفت. ابتدا این بخش از اخبار رادیو و تلویزیون، یک بخش بی‌مشتری و غیرجذاب بود.

پیش‌بینی‌های نه‌چندان درست در طول سال‌ها اعتماد مردم را از بین برده بود تا حدی که اشاره به این پیش‌بینی‌ها مثلاً برای برنامه‌ریزی مسافرت یا تاثیر آنها در کشاورزی بیشتر شوخی بود تا جدی. تا آنجا که مخاطبان، سازمان هواشناسی را دستگاه عریض و طویلی می‌شناختند که در سراسر کشور حضور داشت، اما بودن و نبودن آن در زندگی روزمره مردم تفاوت چندانی نمی‌کرد.

این موضوع برای دستگاهی که در سراسر جهان حتی جایگاه حساس و بسیار مهمی دارد، نکته مایوس‌کننده‌ای بود. این‌که خروجی داده‌ها و تلاش افرادی که در این سازمان مشغول به کارند به هیچ وجه دیده نمی‌شد و اگر هم دیده می‌شد آنقدرها جای خود را در زندگی مردم باز نکرده بود، سخت بود. اما بعد از گذشت چند سال و در دهه اخیر شاهد حضور پررنگ اخبار هواشناسی در کنار سایر اخبار تلویزیونی هستیم. دیگر پیش‌بینی وضع هوا، فقط به آن بخش کوتاه و کلیشه‌ای آخر اخبار صدا و سیما محدود نمی‌شود.

این روزها کم اتفاق نیفتاده که گزارش‌های آب و هوایی، تیتراژ اول بخش‌های خبری باشد و حتی برای چند دقیقه و طولانی‌تر از هر بخش دیگری، کارشناسان خوش‌کلام هواشناسی با استفاده از تصاویر و گرافیک مناسب، مردم را از آخرین اوضاع جوی مطلع کنند. این نحوه ارائه مناسب در کنار استفاده از دانش و فناوری‌های جدید هواشناسی برای اعلام پیش‌بینی‌های درست و بموقع، از رموز موفقیت هواشناسی است.

ادبیات جدید برای گزارش هواشناسی

«#؛ ابر پرشور باران‌زایی به فلات خوش نقش ایران آمده است.» تا چند سال پیش عباراتی خلاقانه از این دست توسط مجری‌های هواشناسی گفته نمی‌شد.

اخبارگویان هواشناسی به اصطلاح مجریان عاصقورت داده‌ای بودند که با بیانی خشک و کلیشه‌ای اخبار هواشناسی را اعلام می‌کردند. لحن آنها بیشتر شبیه کسانی بود که برای انجام وظیفه و رفع مسئولیت، اخباری را که هیچ ربطی به آنها ندارند، می‌خوانند. طبیعتاً چنین اجرائی هیچ حسی را در مخاطبان خود زنده نمی‌کرد و جایی را در ذهن آنها باز نمی‌کرد. این روند تا وقتی ادامه یافت که تلویزیون دست به اقدام مثبتی زد؛ جذب مجریان خوش ذوق و خلاق.

مجریانی که خبرهای هواشناسی را نرم می‌خواندند و برای کوچک‌ترین پدیده جوی احترام خاصی قائل بودند. تکیه کلام‌های مجریان هواشناسی نیز هنگام خواندن این اخبار به نوعی به جذاب بودن این اخبار کمک می‌کند.

محمد اصغري، مجري - کارشناس هوشناسي در تلویزیون از آن دست مجرياني بود که توانست الگوي جديدي براي ارائه اخبار هوشناسي ايجاد کند. او با اضافه کردن توصيفات جذاب در ارائه پيش بيني هاي خود مخاطبان اين اخبار را شگفت زده تر از پيش کرد. او کارشناسي ارشد فيزيک و هوشناسي است و در حال حاضر در دانشگاه آزاد مشغول تدریس اين رشته هاست.

از وقتي اصغري به تلویزیون آمد خيلي ها ارائه جذاب و خلاقانه اخبار هوشناسي را مديون حضور او دانستند. او با خلاقيتي که در انتخاب واژگان و نوع ارائه اخبار هوشناسي به وجود آورد، توانست نام خود را به عنوان يکي از مجريان با استعداد ثبت کند.

سازمان هوشناسي با همکاري صدا و سيما در صدد است يك نرم افزار گرافيکي پيشرفته به نام ويزارتي به بخش هوشناسي اضافه کند که تنوع علامت هاي هوشناسي دارد و از نظر گرافيکي بسيار پيشرفته است و اگر اين اتفاق بيفتد انقلابي در زمينه ارائه هوشناسي صورت مي گيرد

او پشت صحنه شکل گيري اخبار هوشناسي را يکي از مهم ترين مراحل شکل گيري اين اخبار مي داند و به «#171 جام جم» مي گويد: من استخدام مرکز پيش بيني سازمان هوشناسي هستم. براي يك پيش بيني ساده با حدود 50 نفر از همکارانم طي يك جلسه يك ساعته درباره مدل هاي مختلف جوي به نتيجه اي واحد مي رسيم و بنده در چند دقيقه ماحصل آن جلسه را اعلام مي کنم.

اما تاثير پيش بيني هاي هوشناسي در پيشرفت کشور و زندگي مردم غير قابل انکار است. مساله فقط اعلام حداکثر و حداقل دمائي شهرها يا پيش بيني وضع هوايي مسيرهاي پرواز هواپيماها نيست، بلکه تاثيرگذاري هوشناسي در زندگي مدرن بيش از پيش است. ايجاد حساسيت در مردم و مسئولان با دادن هشدارهاي بموقع باعث مي شود با انجام بعضي اقدام هاي پيشگيرانه، جلوي بسياري از خسارت ها و تلفات احتمالي گرفته شود.

تصاویر گرافيکی پیشرفته

در حال حاضر در رسانه هاي جهان تصاویر هستند که حرف اول را مي زنند. «#171 بيکچر تالک» به معنای سخن تصاویر ثابت مي کند اين تصاویر هستند که با گرافیک ها و نرم افزارهاي پيشرفته نقش اصلي ارتباط با مخاطبان را به عهده دارند.

اصغري در اين باره مي گويد: در بيشتر تلویزیون هاي دنيا مجري در حال حذف شدن است و فقط تصاویر گويايي همه چيز است و تنها صدای مجري برخي نکات را توضيح مي دهد. چون نحوه اجرا در اخبار هوشناسي هر چقدر هم خلاقانه و جديد باشد اما پس از مدتي به خاطر دایره محدود واژگان به کلیشه تبديل مي شود و اين تصاویر است که بايد بار اصلي تنوع و جذابيت در يك برنامه هوشناسي را به دوش بکشد.

اصغري ادامه مي دهد: البته ناگفته نماند 60 درصد رسيدن به جايگاه ايده آل در برنامه هاي هوشناسي استفاده از تصاویر گرافيکي است که براي نشان دادن شرايط جوي هوايي در اختيار ما قرار مي گيرد. متاسفانه در حال حاضر به لحاظ برنامه هاي گرافيکي تا حدي محدوديت داريم.

اصغري با اشاره به حساسيت ويژه بخش هوشناسي در ايران و جهان مي گويد: درست است ارائه مطلوب و خلاقانه به تاثيرگذاري هر چه بيشتر برنامه هاي هوشناسي کمک مي کند، اما ما بايد غير از فرم جذاب و استفاده از واژگان جديد و متنوع بتوانيم از برنامه هاي گرافيکي و تصاویر ماهواره اي پيشرفته نيز بهره ببريم.

برنامه هاي هوشناسي در جهان بسيار پيشرفته هستند. آنها با توجه به تصاویر گرافيکي بسيار پيشرفته کامپيوتري اخبار متنوعي ارائه مي دهند و هم در فرم و هم در محتوا سعي در جذاب کردن اين بخش از اخبار دارند.

وي با تاکيد بر اين نکته که ما هنوز با شکل مطلوب و ايده آل ارائه هوشناسي فاصله زيادي داريم، مي گويد: هر شب که اخبار را براي مردم ارائه مي کنم به اين نتيجه مي رسم ارائه خوبي نداشته ام و هيچ وقت از کار خود راضي نيستم و اين نه براي من که براي همکاران من نيز اتفاق مي افتد.

بنابراين ما بايد نهايت تلاشمان را بکنيم که اخبار هوشناسي و پيش بيني هاي جوي را که يکي از مهم ترين و تاثيرگذارترين اخبار بر زندگي روزمره مردم است به بهترين شکل ارائه دهيم تا مخاطبان زيادي را به خود جذب کنيم.

اصغري همچنين بهبود طرح هاي گرافيکي و نرم افزاري هاي پيشرفته را نيز يکي از عوامل پيشرفت بخش هوشناسي مي داند و

می‌گوید: امروزه سازمان هواشناسی با همکاری صدا و سیما در صدد است یک نرم‌افزار گرافیکی پیشرفته به نام ویزارتی به بخش هواشناسی اضافه کند که تنوع علامت‌های هواشناسی دارد و از نظر گرافیکی بسیار پیشرفته است و اگر این اتفاق بیفتد انقلابی در زمینه ارائه هواشناسی صورت خواهد گرفت.

ضرورت وجود برنامه تخصصی هواشناسی

لزوم توجه به امر هواشناسی و تاثیر آن در زندگی روزمره در دنیای مدرن صاحبان رسانه‌ها را در تمام نقاط جهان به این فکر انداخته است که به این بخش از هواشناسی توجه بیشتری شود.

ایجاد برنامه‌هایی تخصصی که تنها به پیش‌بینی‌های هواشناسی می‌پردازد از جمله این توجهات است. امروزه با آغاز فصل سرما و گرما، چشم‌ها به سمت پیش‌بینی آب و هوا دوخته می‌شود تا زودتر از رمز و راز این پدیده‌های طبیعی برای برنامه‌ریزی‌های کلان و روزمره استفاده شود. دانستن دمای هوای روزهای هفته به آوردن تجهیزات بیشتر و همچنین انتخاب وسیله نقلیه مناسب هنگام بیرون آمدن از خانه کمک می‌کند. اما با این‌که این برنامه مخاطبان زیادی دارد اما تا به حال هیچ برنامه مجزایی به این بخش اختصاص داده نشده است. متأسفانه پیش‌بینی‌های هواشناسی محدود شده است به اختصاص بخش کوچک انتهای اخبار و این موضوع شاید در نگاه اول کافی به نظر برسد. اما با دانستن اهمیت روزافزون این بخش در زندگی و شغل افراد دیگر نمی‌توان براحتی از کنار آن گذشت. تهیه برنامه‌ای که تنها به هواشناسی و پیش‌بینی پدیده‌های جوی یا حتی صحبت با کارشناسان درباره چند و چون ایجاد یا از بین رفتن پدیده‌های جوی اختصاص داشته باشد می‌تواند بینندگان زیادی را به خود جلب کند. زنده بودن این برنامه‌ها نیز به اعتماد بیشتر مخاطبان کمک می‌کند.

اصغری با بیان این‌که پیش‌بینی‌های هواشناسی ظرفیت و امکان داشتن حتی یک کانال مخصوص مربوط به موضوعات هواشناسی را دارد، می‌گوید: در کشور ما آنقدر تنوع آب و هوایی وجود دارد که حتی می‌توان همین رشته هواشناسی را هم به زیرمجموعه‌های هوانوردی، هواشناسی کشاورزی و هواشناسی دریایی نیز تقسیم کنیم و درباره هر کدام از آنها به‌طور تخصصی پردازیم. این کار به ما امکان می‌دهد که بتوان هر نیم ساعت بینندگان را از آخرین اطلاعات وضع هوا مطلع کنیم.

اصغری همچنین با اشاره به این‌که حتی تهیه یک برنامه یکساعته حول محور هواشناسی در بخشی از شبانه روز نیز می‌تواند در پیشرفت این بخش مهجور مانده کمک کند، می‌گوید: همان‌طور که می‌دانید مردم هواشناسی را یک علم ساده می‌دانند در صورتی که علم بسیار پیچیده‌ای است. کارشناس هواشناسی غیر از دانستن جغرافیا باید از رشته‌های پایه‌ای مثل ریاضی، فیزیک و... نیز به‌طور کامل سر در بیاورد. من و بسیاری از همکارانم در تلویزیون در ارائه کارهایمان حتی در به کار بردن دو کلمه پرفشار و کم فشار نیز تردید داریم و نگرانیم که شاید بیننده متوجه معنای اصلی و تخصصی این واژگان نشود.

ما طرح تولید و بخش یک برنامه اختصاصی درباره هواشناسی را به مسئولان پیشنهاد داده‌ایم که در آن می‌توان حداقل واژگان و اصطلاحات تخصصی هواشناسی را برای مردم توضیح و به آنها آموزش داد. این کار رابطه متقابل بین هواشناسان و مخاطبان تلویزیون را بیشتر و کار هر دو را راحت‌تر می‌کند.

مهرآه فردوسی / گروه رادیو و تلویزیون